

Nr 85.

Av herr **von Friesen m. fl.**, angående ändrade regler för framställande och besvarande av interpellation och enkla frågor.

Trots sin starkt dualistiska karaktär ha de svenska grundlagarna alltid öppnat möjligheter för en mer eller mindre intim kontakt mellan regering och riksdag. Behovet av en sådan kontakt är, sedan parlamentarismens erkännande i vårt land i realiteten upphävt motsatsförhållandet regering—riksdag, om möjligt ännu starkare än under 1800-talet, då de bestämmelser, som reglera riksdagens förbindelser med regeringen, fastställdes. De möjligheter att hålla riksdagen underrättad om regeringens åtgärder, som nu existera, äro i huvudsak decharge-, interpellations- och frågeinstitutet. Dessa äro emellertid ur många synpunkter föråldrade och onödiga.

Dechargeinstitutet har, med de legala möjligheter som nu stå till buds, utvecklats därhän, att i huvudsak *formella brister* från regeringens sida på denna väg kunna upptagas till diskussion i riksdagen. Dessutom sakna åtskilliga av de ärenden, som numera påtalas via dechargen, rent aktualitetsvärde, varför institutets möjlighet att åstadkomma en önskvärd kontakt mellan regering och riksdag måste bedömas som otillfredsställande.

När interpellationsinstitutet infördes omedelbart efter den nuvarande riksdagsordningens antagande, tillämpades det till en början tämligen sporadiskt och huvudsakligen i fråga om mindre politiska frågor samt administrativa spörsmål. Först med det parlamentariska systemets accepterande inträdde en förändring i institutets användning, interpellationerna blevo flera och de berörde oftare frågor av allmänt politiskt intresse. Dess tekniska brister torde dock knappast blivit uppmärksammade förrän i våra dagar, då systemets otymplighet observerats. Den i många fall ganska stela formalism, som kan utmärka våra dagars interpellationsdebatter, verkar tidsödande på kamrarnas förhandlingar, och den ofta tämligen omständliga utredningsapparat, som en interpellation kan igångsätta, verkar inte bara förryckande på administrationens arbete, utan medför alltför ofta, att en interpellation inte besvaras, förrän lång tid förflutit sedan den framställts och den därigenom för det mesta förlorat aktualitet.

Det nu existerande frågeinstitutet har väl sällan kommit till användning, kanske huvudsakligen beroende på den mindre publicitet och de minskade möjligheter till allmän debatt i kamrarna, som äro förknippade med det. De enkla frågorna innebära annars en form, som ur många synpunkter är att föredra framför interpellationerna: de äro inte kringskurna av sam-

ma formalism som interpellationerna och anses inte tarva en fullt så omfattande utredning i departementen innan de besvaras.

En med de enkla frågorna nära förknippad institution är de i det engelska parlamentet och under de senaste åren även i det norska stortinget praktiserade frågetimmarna. Detta system, där regeringens ledamöter med blott några dagars varsel regelbundet besvara av representationens ledamöter ställda frågor, har visat sig fungera på ett mycket tillfredsställande sätt. Regeringsmedlemmarna ha i dessa församlingar visat sig kunna besvara åtskilliga frågor på en mycket kort tid, beroende på att såväl frågor som svar varit mycket korta och att till följd härav en mycket snabb utredning varit tillräcklig för frågans besvarande.

Med anledning av vad ovan anförts hemställas,

att kammaren måtte antaga smidigare regler rörande framställande och besvarande av interpellationer och enkla frågor samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderliga texter.

Stockholm den 19 januari 1950.

Bertil von Friesen.

James I. A. Dickson.

Nancy Eriksson.

Manne Ståhl.

Sven Gustafson
i Göteborg.
